

V, 82.

2.417a

CVRIAM
REGNITIANAM
NON. NVLLO. IVRE
HERMVNDVRORVM
COGNOMINANDAM
DISSERIT. II

VT. AD
AVDIENDOS. BENEVOLE
D. XXVII. MART. MDCCCLIII

H. L. Q. C

IN. ILLVSTRI. CVRIANO
TRES. EIVS. CIVES. IN. ACADEMIAS. ABITVROS
CVRIAE. PROCERES. CIVES. Q

RITE. INVITET
EIVSDEM. RECTOR

PAVLLVS. DANIEL. LONGOLIVS
A. M. FAC. PHIL. LIPS. ADSESS. ET. SOC. IENENS. LATIN. SOC. HONORARIVS

AN. CVRIANA. OLIM. ORLAMVNDANA
POST. ILLOS. INQVISITVRVS

CVRIAE. REGNITIANAE
LITERIS. IOANNIS. ANDREAE. HETSCHELII
GYMN. TYP

Interfectio II.

QVIBVS HISTORIAE ERGO HERMVNDVRI?

Index dictorum.

§. I. A. A C. N. V. VELLEIO.	§. V. A. CLXVI. CAPITOLINO.
§. II. A. XVIII. TACITO.	§. VI. A. CLXXVIII. EIDEM.
§. III. A. L. EIDEM.	§. VII. A. CCCXXXII. IORNANDI.
§. IIII. A. LVIII. EIDEM.	

§. I.

Si Germaniae indigenas recte noueris, idem de iis dicas, quod Crispus 1.) de suis, *eis numquam copiam fuisse scriptorum per terrarum orbem priscorum Teutonum facta celebrantium, quia prudentissimus quisque negotiosus maxime erat, ingenium nemo sine corpore exercebat, optimus quisque facere, quam dicere malebat.* Rarae igitur per ista tempora maioribus nostris literae, vna custodia fidelis memoriae rerum gestarum. Frustra ergo laborabis, quidquam de *Hermunduris* comperire, quam vbi Romani ad eos penetrarunt. Illud contigit demum *sub duce Tiberio Caesare A V. C. DCCLVIII.* 2.) siue A C. N. v. 3.) *perlustrata armis, tota Germania.* Scribit enim VELLEIVS post illa: 4.) *Denique, quod numquam antea spe conceptum, ne dum opere tentatum erat, ad quadringentesimum miliarium, a Rhenus usque ad flumen Albim, qui Semmonum Hermundorumque fines praeterfluit, Romanus cum signis perductus exercitus.* Miror autem, in omnibus Paterculi editionibus, quarum quot quot potui, consului, immo et in principe Burmanni,

1.) Catilin. Cap. VIII. n. 3. et 5.

2.) Si Dodwellus Annal. Vellei. §. II. recte posuit calculum, de quo non dubitabis, quam primum intellexeris, Virum istius negotii peritissimum adiecisse suum, id est, Masconium Hist. German. Lib. III. §. XXIII. Memoria autem fefellerit Schoettgenium meum in Spicileg. Diplom. Saxon. P. I. ad §. 3. p. 5. Dodwelli §. 15, excitantem.

3.) Ex eiusdem Dodwelli computo in Burmanniana p. 710. vt mirer, qui Schoettgenius potuerit ad illum prouocare *annum sextum* ponens. Satis habeo, ad *quintum* ista retulisse Illustrissimum Comitem de Bunau Germ. Caes. et Imp. Hist. P. I. Lib. I. p. 168. et Eccardum de Origin. Germanor. Lib. II. §. III. p. 257.

4.) Capite CVI, n. 2. Historiae Romanae.

ni, non nisi *Hermundorum* dari, nec a quoquam editorum animaduerti animaduersione tamen haud indignum, alios omnes habere *Hermundurorum*, quod et accepisse videri volunt quidam, qui haec Velleiana in sua transtulerunt. 5.) Si illud *Hermundorum* ab auctore; 6.) Wachteri opinio de hoc nomine 7.) non nihil lucraretur. Num autem *Hermundurorum* simul *fraude exercitus Tiberii tentatus* fuerit, quem Velleius scribit 8.) tentatum a Germanis, in medium relinquit Illustrissimus Comes de Bunau. 9.)

§. II.

Annis decem et quatuor post, hoc est, A C. N. XVIII. 1.) a TACITO 2.) eorum fit mentio narrante, Marobodui ad Romanos profugi 3.) successorem *Catualdam* 4.) *haud multo post Hermundurorum opibus et Vibilius* 5.) *duce pulsum receptumque ab iisdem Romanis, Forum Iulium Narbonensis Galliae* 6.) *coloniam missum*. Barbaros *utrumque comitatos, ne quietas prouincias immixti turbarent*,
B 2 Danu-

5.) Quo in censu sunt Albinus Chron. Misn. Tit. III. p. 42. Cluuerius German. Antiq. Lib. III. Cap. XVIII. p. 578. Eccardus de Reb. Franc. Orient. Lib. I. §. X. Tom. I. p. 6.

6.) Cui acceptum quidem tulit aperte Schookius Hist. March. Antiq. Lib. I. §. VII. extr. in Script. Rer. Brandenb. Tom. I. P. I. p. 33.

7.) Infra Capite II. Sect. I. sub examinis incudem vocanda.

8.) Lib. II. Cap. CVII. extr.

9.) Opere saepius laudato p. 169.

§. II. 1.) Quem annum indicarunt iam supra laudati Illustrissimus Comes de Bunau Lib. I. p. 227. Ill. Mafcouius Lib. III. §. XVII. Schoettgenius §. 4. Eccardus de Origin. German. Lib. II. §. XXI. p. 303.

2.) Annal. Lib. II. Cap. LXIII. n. 6.

3.) De quo testes Velleius Lib. II. Cap. CXXVIII. n. 3. Suetonius Ti-

ber. Cap. XXXVII. et Tacitus modo citatus.

4.) De quo plura in Hankio de Silesior. Maiorib. Cap. XVI. §. 26. seqq. Sommero Regn. Vannian. Cap. II. §. 6. Bunauiano opere Lib. III. §. LX. p. 752. et Eccardi Origin. German. Lib. II. §. XXI. seq.

5.) Confer ad Sum sequentem dicta.

6.) Ideo adiectum, ne cum *Foro Iulio*, quod *Transpadanum* Plinio Hist. Nat. Lib. III. Cap. XVIII. cognominatur, et *Friuli* siue *Friuli* Venetorum hodie oppidum, confundas, quo confudisse nollem summum Virum, cuius inclito nomini parco. Galliae tamen et iam tribuunt hoc Taciti Plinius Hist. Nat. Lib. III. Cap. III. Strabo Lib. III. p. 280. Mela de Sit. Orb. Lib. VI. Cap. V. Antonini Itinerarium ex editione limatissima V. C. Wesfelingii, quem ibi consulas.

Danubium *ultra inter flumina Marum et Cusum* 7.) *locatos esse, dato rege Vannio* 8.) *gentis Quadorum.*

§. III.

Ad annum aerae Christianae l. pertinet, l.) quod IDEM 2.) tradit: *Per idem tempus Vannius Sueuis a Druso Caesare impositus pellitur regno, prima imperii aetate clarus acceptusque popularibus, mox diuturnitate in superbiam mutans, et odio accolarum simul domesticis discordiis circumuentus.* 3.) *Auctores fuere Iubillius* 4.) *Hermundurorum rex et Vangio ac Sido sorore Vannii geniti.* Non autem omnes *Sueuos Vannium agnouisse regem, hinc satis liquet, quia Hermunduri suum regem habebant, qui tamen natio Sueuorum.* 5.) *Hinc paullo post* 6.) *idem scribit: Sed Iazyges obfidionis impatientes et proximos per campos vagi, necessitudinem pugnae adtulere, quia Ligius* 7.) *Hermundurisque illic ingruerant. Igitur digressus castris Vannius funditur proelio, quamquam rebus aduersis, laudatus, quod et pugnam manu cepisset, et corpore aduerso vulnera excepit. Ceterum ad classem Danubio obperientem perfugit.*

§. IIII.

7.) *Hodie Morau et Theisse dicta, ad quae lectores nunc huc nunc illuc a recto itinere abductos reduxit Sommerus* Capite III.

8.) *Qui laudato Sommero ansam praebuit librum de Regno Vanniano componendi.*

§. III. 1.) *Quod discas ex saepe nominatis Bunavianis p. 252. Mascouianis §. XXX. Schoettgenianis §. 5. Eccardianis §. XXX. p. 323. seqq.*

2.) *Annal. Lib. XII. Cap. XXVIII. princ.*

3.) *Quod si plura nosse cupis, non poenitebit euoluisse Sommeri Regnum Vannianum Capite III. et Eccardi Orig. German. Lib. II. §. XXXI. p. 324. seqq.*

4.) *Pro quo Muretus obseruante Acidalio ad h. l. Vibellius in mem-*

bris inuenit, quem Eccardus p. 324. haud perperam eundem credit, quem So priori ex Tacito produxi. Sommerus saepius nominatus C. III. §. 3. p. 2 r. mauius Iubel aut Gabel dicit, improbante Schoettgenio Spicileg. Diplom. Saxon. P. I. p. §. qui istud nomen haud inuita Minerua iudicat ortum ex Waibel, quod vel in hunc vsque diem in Feldwaibel est suffles.

5.) *Quam in rem pluribus disseram, si Deo ita visum, proxime Sect. II. Intersect. I.*

6.) *Cap. XXX. princ.*

7.) *De quo populo vel ipse Cornelius in Germania Cap. XXXVIII. n. 4. seqq. te doceat, ni plura cupis, quae congescit ille Sommerus Cap. I.*

§. III.

Octo annis interpositis A C. N. LVIII. 1.) adhuc femel idem CORNELIVS 2.) in scenam protraxit *Hermunduros* scribens: *Eadem tempestate inter Hermunduros Cattoosque certatum magno proelio, dum flumen gignendo sale fecundum et conterminum 3.) vi trahunt, super libidinem cuncta armis agendi religione insita, eos maxime locos propinquare caelo, precesque mortalium a deis nusquam propius audiri. inde indulgentia numinum illo in anne illisque silvis salem provenire, non ut alias apud gentes eluivie maris arcescente vnda, sed super ardentem arborum struem fusa, ex contrariis inter se elementis, igne atque aquis concretum. Sed bellum Hermunduris prosperum, Catts exitiosius fuit, quia victores diuersam aciem Marti ac Mercurio sacrauere, quo voto equi, viri, cuncta victa occidioni dantur.*

§. V.

Hinc per seculum nulla *Hermundurorum* mentio, dum Antonino Philosopho imperante *gentes omnes ab Illyrici limite vsque Galliam conspirauerant, ut Marcomanni, Narisci, Hermunduri et Quadi, Suetui, alii, quos CAPITOLINVS 1.) enumeravit, in cuius tamen vno codice inuenit Casaubonus 2.) Hermunduli fere, ut in quibusdam Iornandis 3.) libris. Sed et hic illi a Sueuis distinguuntur, ut paullo ante 4.) in Tacito. Contigit hoc anno A C. N. CLXVI. 5.)*

§. VI.

Recruduit illud bellum, ad quod ipsis Nonis Sextilibus A C. N. LXXVIII. 1.) profectus est denuo Marcus. De hoc idem CAPITOLINVS: 2.) *Triennio bellum post ea cum Marcomannis, Hermunduris,*

B 3

1.) Indicibus saepius laudatis Quatuoruiris Bunauio Lib. I. p. 256. Mascouio §. XXXV. Schoettgenio §. 6. Eccardo §. XXXV.

2.) Lib. XIII. Cap. LVII. n. 7. eorundem Annalium.

3.) Quodnam, inquiratur infra Capite III.

§. V. 1.) In Antonin. Philosoph. Cap. XXII. princ.

2.) Vide notas eius ad h. l.

3.) Paulo post §. VII.

4.) §. III.

5.) Ut pronunciarunt post Tillemontium ad Vitam Marci nota X. Illustrissimus Bunauio P. I. Lib. II. p. 318. et Ill. Mascouio Lib. V. §. XIII. ut vero Eccardo §. LXXI. Libri II. anno CLXVIII.

§. VI. 1.) Definiente Illustri Mascouio meo Hist. Teuton. Lib. V. §. XXII.

2.) Cap. XXVII.

munduris, *Sarmatis, Quadis et iam egit.* Dio Casius 3.) *Scythicarum rerum* nomine ista comprehendit vulgari istis temporibus loquendi ratione. 4.) Nec Eutropius 5.) *Hermundurios* nominavit, quippe qui scribit, *Marcum ingenti labore et moderatione, cum apud Carnuntum iugi triennio perseverasset, bellum Marcomanicum confecisse, quod cum his Quadi, Vandali, Sarmatae, Suevi, atque omnis barbaria commouerat.* Sed latuerint illi aut sub *omnis barbaria*, quo nomine *Germania* Romanis scriptoribus quam saepissime venit, aut sub *Sueuis*, quorum natio *Hermunduri*. Ceterum quidem non est huius loci inquirere, an fallatur 6.) hic Eutropius hoc bellum cum illo priori 7.) confundens. Non multum ab eo diuertit Orosius, 8.) *gentes immanitate barbaras, multitudine innumerabiles, hoc est, Marcomannos, Quados, Vandalos, Sarmatas, Sueuos, atque omnem pene Germaniam insurrexisse*, dicitans. Galenus 9.) istos inuoluit τῶν ΓΕΡΜΑΝΙΚῶΝ πολέμων.

§. VII.

IORNANDES, qui quibusdam Iordanes, meminit 1.) eo tempore, quo Geberich rex Gothorum Vandalis bellum intulit, A. C. N. cccxxxii. 2.) *Hermundurorum.* Erant, inquit, namque illis (Wandalis) tunc ab oriente Gothi, ab occidente Marcomanni, a septentrione Hermunduri, a meridie Hister, qui et Danubius dicitur. Variant quidem editores in scriptura huius gentis, quae aliis *Ermunduri*, aliis *Ermunduli*, aliis *Hermundui* est. Quot autem canina litera pronuntiatio difficilior, ut eam vel plane silentio transeant, vel ut laudire patiantur? 3.) Et quam vix sentientibus elabitur h? 4.)
Inde

3.) Lib. LXXI. p. 814.

4.) Interprete Eccardo de Origin. German. Lib. II. §. LXXXIII.

5.) Breviar. Histor. Roman. Lib. VIII. Cap. VI. n. 9.

6.) Ut fallitur Salmasio ad illa Capitolini, de quo tamen nullus Eutropii editorum, ac ne quidem nouissimus Cl. Grunerus.

7.) §. V.

8.) Hist. Lib. VII, Cap. XV. (VIII.)

9.) Περὶ τοῦ προγνώσκειν et περὶ τῶν ἰδίων βιβλίων.

§. VII. 1.) De Reb. Got. Cap. XXII.

2.) Quem annum contra Baronium tuetur Pagius, idque vrget ex Idatio ad h. a. et l. 4. de Iponfal. Cod. Theod. quam in rem euoluas Relandi Fast. Consul. ad h. a. p. 331. seqq. Suffragatur Ill. Mascouius Hist. Teur. Lib. VI. §. XXVIII. nec dissentit Illustrissimus Bunavius P. I. Lib. II. p. 409.

3.) Quale huius nationis nomini

Inde vero sua hausit Ioannes Magnus. 5.) *Habebant autem, inquit is, sub rege suo (Vandali) mansionem ad ripam Danubii borealem, a Gothis autem ad occidentalem supra gentem Marchomannorum, qui ab illis ad occidentem habitabant: a meridie Danubii ripam, ab aquilone Hermunduros habebant.*

Sed ad alia.

IOANNES CHRISTIANVS WILHELMVS LVDOVICVS de BRAND, Generosissimo Viro Ioanne Adolpho Gotfrido, qui Naeslitium superioris Palatinatus religionis causa cum Buhla ad Crusiam Franconiae permutauerat haud multo ante, et Generosissima Eua Vrfula ex gente, cuius proles mascula defloruit prorsus, Rabensteiniana, septem horarum interuallo a. d. VIII. Calendas Februarias anno MDCCCXXXIII. pie defunctis orbus redditus parentibus alteros nactus est a patre matreque adfinitate sibi coniunctissimos Viros Generosissimos, Georgium Christophorum de Reizenstein, cuius sedes Hartungs, Inclito Curienfis prouinciae Ordini Equestri Praefectum, Philippum Henricum Petrum et Mauritium Bernhardum Erdmannum fratres germanos de Arnim, illum Naritii hunc Seibitii sedentes, quorum posterior quoque Adfesor Iudicii, quod nostri dicunt, feodalis est patrii. Horum auspiciis a Viro Iuris Peritisimo Ioanne Carolo Sigismundo Mullnero, Serenissimi Markgrafi a consiliis iustitiae, eius hospite adductus ad Curianum ipsis Idibus Iunii anni MDCCCXXXVIII. In hoc tribus annis post Martini memoriam reculturus *ex vltima persecutione Christiana sub Diocletiano petiti argumentum portas infernales ciuitatem Dei destruere non posse* sermone Gallico, cuius dulcedine captus, vt dicat gymnasio vale, *an nobilium filii dicendi equites*, inquit, persuasus virtutem et bonas artes vere nobilitare, quas haud inepto ingenio morum elegantia se commendante hausit, hausturus iura eodem saepe a nobis admonitus, quibus imaginibus oneretur, quae nomina et quanta fustineat.

IOANNES

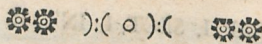
contigisse memineris ex §. V. Nec sine exemplo vernaculae nostrae apud Behrndts von Ellen §. 5. et 6. in Societatis Teutonicae Lipliensis Beytrag. zur Deutsch. Sprach. P. VIII. p. 42. seq. et Wachterum in Prolegom, Glossarii sui Sect. II. §. XXII. ac

Sect. III. sub L. et R.

4.) Quod Iornandis librariis saepe elaptum est in *Eruli, Elladae, Ermanaricus*, pro quo alii *Heruli, Hellaadae, Hermanaricus*.

5.) Goth. Sueon. Hist. L. VI. C. XXI. Addas Kranzium Suecia L. II. C. XIII.

IOANNES DANIEL GROS, Viri Nobilissimi Georgii Christophori, qui Principis Serenissimi praefectum Rehauit in vicinia agit per quadraginta duo annos, ex tertio matrimonio filius natu maximus a. d. VI. Idus Quinctiles anni MDCCXXXVIII. Curiano, cui iam quatuor commendauit, commendatus. Anno MDCCCLII. quatuor mensibus post, quam publico examine in superius auditorium escenderat, carmine vernaculo *Dei prouidentiae praeter omnium opinionem nasci iubenti FRIDERICVM, qui nauem Baruthinam tot procellis saluam in portum deduceret prudentissimus, grates egit quam maximas*, natalem istius OPTIMI PRINCIPIS celebrandi causa, vt anno post EIVSDEM nominalem Latina oratione *scholasticos praedicauit optimos ciues*. Iam fratris natu maximi V. Pl. R. Ioannis Christophori Pastoris Geroldsgrunensium, aequae quondam auditoris nostri diligentissimi atque nobis addictissimi, vestigia lecturus *vindicabit veterum Germanorum manes a πολυθετητος culpa* vernacula, quem probum *Εὐσέβια* Inclita Salana Thuringorum obstetrice Amsdorfiana munificentia formare incipiat, Fridericana autem Franconica Spectatissima in sinu patruelis in se propensissimi Viri Generosi Ioannis Gotfridi Grosii Romanorum Imperatori a consiliis perficiat in gentis suae solatium.

FRIDERICVS AVGVSTVS CHRISTIANVS HOFMANN, Ioannis Iacobi Viri Nobilissimi, ad quem Lichtenbergenfes et adiacentis agri coloni conferunt tributum PATRI patriae CLEMENTISSIMO pendendum, filius tertio loco natus, quatuor menses citius Grosio, qui eius lateri inde semper adhaesit, ciuitatem scholasticam consecutus est hic, qua dignum se praestitit adtente audiendo, audita altius pensitando, ad lectiones se praeparando, impetu animi respreso ardoreque, qui tot adolescentes in auia abripit, restincto. Publico confesfu cuius primi ordinis vix quatuor mensium *Burggrauiatu Norimbergensis superioris initia, quae quo minoras eo laudabiliora*, et anno emenso *bonum principem a paucis pro Dei beneficio insigni agnosci*, illud Latine, hoc Germanice exposuit, quo utroque summum Numen precabatur, vt plurimos et felicissimos natales florente statu rei publicae nostrae agat FRIDERICVS EI INDVLGENTISSIMVS, cuius gratia fultus est operaturus Fridericianae Themidi, *Themidos Teutonicae quae ex Tacito lux* lingua Latii monstratum iens hinc, vt infigat memoriam sui sempiternam patronis, quem in primis expertus est hac tertus V. Amplissimum Nic. Christ. Wirthium Serenissimo Principi a camerae mandatis et rei curforiae magistrum.

Yb 4473

1078

ULB Halle

3

006 302 904

20

CVRIAM
REGNITIANAM
NON. NVLLO. IVRE
HERMVNDVRORVM
COGNOMINANDAM
DISSERIT. II

VT. AD
AVDIENDOS. BENEVOLE
D. XXVII. MART. MDCCCLIII
H. L. Q. C
IN. ILLVSTRI. CVRIANO
TRES. EIVS. CIVES. IN. ACADEMIAS. ABITVROS
CVRIAE. PROCERES. CIVES. Q

RITE. INVITET
EIVSDEM. RECTOR
PAVLLVS. DANIEL. LONGOLIVS
A. M. FAC. PHIL. LIPS. ADSESS. ET. SOC. IENENS. LATIN. SOC. HONORARIVS
AN. CVRIANA. OLIM. ORLAMVNDANA
POST. ILLOS. INQVISITVRVS

CVRIAE. REGNITIANAE
LITERIS. IOANNIS. ANDREAE. HETSCHELII
GYMN. TYP